

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet okullarında farklı özlük hakları ve unvanlara sahip olan öğretmenler arasında çalışma koşulları ve özlük hakları noktasında en kötü durumda olanlar ücretli öğretmenlerdir. Ücretli öğretmenler, güvencesiz ve geçici çalışma koşullarına ek olarak açlık sınırının altında ve adeta “modern kölelik” koşullarında çalışmak zorunda bırakılmaktadırlar. Eğitim emekçilerinin yaşadıkları problemlerin araştırılması, çözümüne dair gerekli politikaların belirlenmesi ve uygulanması amacıyla Anayasa’nın 98’nci, İçtüzüğü’nün 104’ncü ve 105’nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Beritan GÜNEŞ ALTIN

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın son olarak 9 Eylül 2022'de yayınladığı 2021-2022 yılı verilerini içeren Milli Eğitim İstatistiklerine göre Türkiye'de devlet okullarında örgün eğitim alan öğrenci sayısı 15 milyon 839 bin 140, devlet okullarındaki öğretmen sayısı 975 bin 698 olarak belirtilmiştir, bu öğretmenlerin 95 bin 773'ünün ise sözleşmeli öğretmen kategorisinde olduğu görülmektedir.

Devlet okullarında beş farklı unvana sahip öğretmen ile karşılaşmaktadır, bunlar ücretli öğretmen, sözleşmeli öğretmen, öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmendir. Bakanlık tarafından kadrolu ve sözleşmeli öğretmenlere dair istatistikler, paylaşılmasına rağmen ücretli öğretmenlere dair kesin bir veri paylaşılmamaktadır. Ancak ücretli öğretmenlerin özlük haklarının ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için çalışan sivil inisiyatiflerin, sivil toplum kuruluşlarının ve sendikaların belirttikleri kadarıyla Türkiye'de 90 bin civarında eğitim emekçisi ücretli öğretmen olarak görev yapmaktadır.

Öğretmenlik Meslek Kanunu'na dair tartışmaların yoğun olduğu vakitlerde, yasa taraftarlarınınca sıkça kullanılan "öğretmenlerin niteliği arttırılacak" söylemi, unvan sahibi öğretmen ile diğer öğretmenler arasında bir nitelik farkı olduğu algısına sebep olmuş bu da çalışma barışını tehdit eder boyutlara ulaşmıştır.

Devlet okullarında, farklı özlük hakları ve unvanlara sahip olan öğretmenler arasında çalışma koşulları ve özlük hakları en kötü durumda olanların ücretli öğretmenler olduğu bilinmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı her eğitim-öğretim döneminin başında e-devlet üzerinden okullarda var olan öğretmen boşluğu için başvurular almaktadır. Bu başvurular, daha sonra sırasıyla il, ilçe milli eğitim müdürlüklerince değerlendirilip ilgili okullara öğretmenler görevlendirilmektedir. Ancak bu süreçte de kamudaki hemen tüm istihdam süreçlerinde olduğu gibi nepotizm ve kayırmacılığın büyük oranda görüldüğüne dair ciddi iddialar söz konusudur.

Ücretli öğretmenler, "öğretmen açığını" kapatmak için çalışan, her eğitim-öğretim döneminde başvuru yaparak göreve başlayan öğretmen grubudur. Ücretli öğretmenlerin aldıkları maaş, saatlik brüt ücret olan 71 lira üzerinden girdikleri ders sayısına göre hesaplanmaktadır. Bir ücretli öğretmen, maksimum sınır olan 36 saat ders vermesi durumunda, bir ayın sonunda brüt maaşı 10 bin 360 lira seviyesinde, net maaşı ise 8500 lira seviyesinde olmaktadır ancak birçoğu daha sınırlı saatlerde mesai yapmasından ötürü bu aylık ücrete dahi ulaşamamaktadır. BİSAM Araştırma Merkezi'nin Temmuz ayında yayınladığı son Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırmasına göre 4 kişilik bir ailenin sağlıklı ve dengeli beslenmesi için aylık yapması

gereken harcama tutarının 11 bin 525 lira olduğunu düşünürsek, ücretli öğretmenlerin aylık sınırının altında ve adeta “modern kölelik” koşullarında çalışmak zorunda bırakıldıklarını çok net bir şekilde görebilmekteyiz.

Ücretli öğretmenlerin maruz bırakıldıkları bir diğer mühim sorun ise güvencesiz ve esnek koşullarda çalışmak zorunda bırakılmalarıdır. Yukarıda da bahsedildiği gibi öğretmenler, her yıl e-devlet üzerinden başvuru yaparak işe başlamaktadırlar ancak yaz aylarında, ara-tatil dönemlerinde ve resmi tatillerde herhangi bir ücret alamamakta, bu süre zarfında sigorta primleri yatırılmamaktadır. Okul idarecilerinin bir nevi iki dudaklarının arasındaki “iş güvencesine” sahip olmaları, geleceğe dair herhangi bir plan yapmalarının önüne geçmelerine ek olarak ücretli öğretmenlerin konsantrasyonunu ve mesleki motivasyonunu da düşürmektedir.

Ücretli öğretmenlerin yaşadıkları sorunlardan diğer birkaçı olarak ise okul idarecilerinin mevzuat gereği kadrolu öğretmenlerin sorumluluğunda olan nöbet tutma gibi angarya işleri zorunlu kılınmalarını, sistematik mobbinge uğramalarını, sendikal haklardan mahrum bırakılmalarını sayabiliriz.

Tüm bunlardan hareketle, ücretli öğretmenlerin maruz bırakıldıkları güvencesiz ve geçici çalışma koşulları başta olmak üzere eğitim emekçilerinin yaşadıkları özlük ve çalışma koşullarındaki problemlerin araştırılması, bunların çözümüne dair gerekli politikaların belirlenmesi ve uygulanması maksadıyla Meclis araştırma komisyonu kurulması zaruridir.

1	ALİ BOZAN	MERİN	Alkan
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	Şenyaşar
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	Cupolo
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	Parlak
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	Kok
6	TUNCER BAKIRHAN	SİİRT	Bakirhan
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	Koca
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	Kordu
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	Oduncu
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	Irmez
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	Bozdağ
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	Çandar
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	Boz
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	Hülakü
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	Düşünmez
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	Aslan
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	Gökalt
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	Çubuk
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	Firat